

EVROPSKA IZVAJALSKA AGENCIJA ZA PODNEBJE, INFRASTRUKTURO IN OKOLJE (CINEA)

CINEA.D – Naravni viri, podnebje, trajnostno modro gospodarstvo in čista energija
D.1 – LIFE Energija + LIFE Podnebje

Razpisa LIFE-2026-CET in LIFE-2026-PLP

Pogosto zastavljena vprašanja

**Pogosta vprašanja, različica z dne 12. junija
2026**

Pregled vsebine

Vsebina

1.	Pogosta vprašanja, ki se nanašajo na vse teme navedenih razpisov zgoraj	6
	Kakšna je stopnja sofinanciranja?	6
	Ali so stroški infrastrukture in opreme upravičeni?	6
	Ali je mogoče nekatere projektne dejavnosti oddati v podizvajanje organizaciji s sedežem v državi, ki ni samodejno upravičena do financiranja?	6
	Ali so stroški, povezani s pravicami intelektualne lastnine, upravičeni?	6
	Ali je mogoče dodatne informacije o predlogu zagotoviti prek hiperpovezav v vlogi ali kot del priloga, na primer za utemeljitev nekaterih predpostavk?	6
	Če predlog temelji na drugem projektu, ali je mogoče še naprej uporabljati spletno mesto, ki je bilo razvito v okviru tega projekta?	6
	Ali lahko predlog temelji na prejšnjem projektu, financiranem iz programa LIFE?	7
	Ali so prosilcem na voljo dodatne smernice ali podpora?	7
	Ali nameravate organizirati navezovanje stikov?	7
	Ali so upravičeni subjekti v lasti neupravičene države v okviru programa LIFE?	7
	Ali se organizacije iz Srbije trenutno lahko prijavijo kot sodelujoče upravičenke v okviru razpisov LIFE?	7
	Ali lahko proračun predloga odstopa od prispevka EU, navedenega za vsako temo?	8
	Ali lahko organizacija sodeluje v več predlogih, predloženih v okviru razpisa LIFE-2026-CET?	8
	Kako naj bodo pisma o podpori predstavljena v okviru razpisa LIFE-2026-CET?	8
2.	Pogosto zastavljena vprašanja v zvezi z razpisi CET	9
2.1	SKLADNOST S PROGRAMOM LIFE-2026-PLP-ENER	9
	Katere deležnike bi bilo treba vključiti v projektni konzorcij za LIFE-2026-PLP-ENER-COMPLIANCE?	9
2.2	LIFE-2026-PLP-ENER-GOV	9
	Ali je treba v okviru teme LIFE-2026-PLP-ENER-GOV države članice vključiti v konzorcij?	9
	Kaj v okviru teme LIFE-2026-PLP-ENER-GOV pomeni nevtralni postopek olajševanja?	9
2.3	LIFE-2026-CET-BETTERRENO	9
	Ali so potrebni pilotni ukrepi v resničnem življenju in v kakšnem obsegu?	9
	Kaj pomeni „kakovostna prenova“ v okviru področja A?	10
	Katere vrste stroškov so upravičene v okviru nepovratnih sredstev?	10
	Ali so predlogi omejeni na stanovanjske stavbe?	10
	Ali lahko predlogi vključujejo dejavnosti v zvezi z razvojem informacijske tehnologije?	10

Ali se lahko predlog nanaša na več kot eno področje uporabe?	10
2.4 LIFE-2026-CET-BUILDSKILLS	10
Ali je mogoče v predlog vključiti le eno državo?	11
Ali je določeno najdaljše trajanje projekta?	11
Kako odprta je zasnova obsežne nacionalne kampanje obveščanja in ozaveščanja?	11
Kako bi bilo treba razumeti posebne kazalnike uspešnosti za kampanjo obveščanja in ozaveščanja, navedene v tematskem besedilu?	11
Ali se pričakuje, da bodo v aplikacije vključeni strokovnjaki za komuniciranje, ki bodo načrtovali in vodili kampanjo, ter strokovnjaki za podatke, ki bodo izvajali analizo sedanjega stanja?	11
Ali posebna osredotočenost teme LIFE-2026-CET-BUILDSKILLS na številne upravičene države pomeni, da bi morali imeti vsi člani konzorcija sedež v teh državah?	NOVO
.....	12
2.5 LIFE-2026-CET-DIGITAL NOVO	12
Ali v okviru teme LIFE-2026-CET-DIGITAL projekti, ki jih predložijo operaterji distribucijskih sistemov za plin, spadajo na področje uporabe razpisa?	12
Katera merila je treba v okviru teme LIFE-2026-CET-DIGITAL opredeliti kot „male in srednje velike“ operaterje distribucijskih sistemov?	12
2.6 LIFE-2026-CET-ENERCOM.....	13
Ali bi moral predlog obravnavati področji A in B?	13
Kaj pomenijo energetske skupnosti na „drugi stopnji“?	13
Ali se pričakuje, da bodo predlogi razvili nova digitalna orodja ali platforme?.....	13
Ali se lahko uporabijo obstoječa orodja, vključno z nekaterimi proračunskimi sredstvi za prilagajanje in prevajanje?	13
Ali morajo biti javni organi (lokalni ali regionalni) del konzorcija?	13
Kdo bi moral biti del konzorcija?.....	13
Ali obstaja okvirni povprečni proračun za predloge?	14
Kaj če se projekt osredotoča na skupnostno ogrevanje in hlajenje, vplivi pa se v življenjski dobi projekta ne bodo uresničili?	14
Kaj se pričakuje v smislu ponovitve ukrepov?	14
Kako naj predlogi zagotovijo dopolnjevanje z obstoječimi pobudami?	14
Kaj je v področju uporabe B mišljeno z ogrevanjem in hlajenjem z energijo iz obnovljivih virov?	14
2.7 LIFE-2026-CET-ENERPOV	14
2.8 LIFE-2026-CET-HEATCOOLPLAN	15
Ali se lahko predlogi osredotočijo na razvoj digitalnih orodij za podporo lokalnemu načrtovanju ogrevanja in hlajenja?.....	15

2.9	LIFE-2026-CET-INDUSTRY	15
	Kaj se pričakuje od naložbenih načrtov in povezanih projektov v okviru razpisa LIFE-2026-CET, tema LIFE-2026-CET-INDUSTRY, področje B?	15
	Ali se lahko v okviru razpisa LIFE-2026-CET, tema LIFE-2026-CET-INDUSTRY, področje B, v predlogih uporabijo prostovoljni sporazumi za podporo izvajanju naložb?	16
	Ali se lahko v okviru razpisa LIFE-2026-CET, tema LIFE-2026-CET-INDUSTRY, področje A, predlogi nanašajo na več kot eno tehnologijo in/ali več kot en sektor?	16
	Kakšna raven tehnološke zrelosti se pričakuje v okviru razpisa LIFE-2026-CET, tema LIFE-2026-CET-INDUSTRY, področje A?	16
	Ali lahko predlogi v okviru razpisa LIFE-2026-CET, tema LIFE-2026-CET-INDUSTRY, področje A, obravnavajo sektorje, ki so že zajeti v obstoječih pobudah? .	16
	Ali morajo predlogi v okviru razpisa LIFE-2026-CET, tema LIFE-2026-CET-INDUSTRY, vključevati podjetja kot upravičence?	17
	Koliko podjetij in regionalnih/lokalnih industrijskih območij/grozдов bi moral predlog zadevati v okviru razpisa LIFE-2026-CET, tema LIFE-2026-CET-INDUSTRY, področje B?	17
2.10	LIFE-2026-CET-PDA.....	17
	Ali je mogoče v predlog vključiti le eno državo?	17
	Kako je pomoč pri razvoju projektov povezana z evropskim instrumentom za pomoč, namenjeno področju energije na lokalni ravni (ELENA)?	17
	Ali je mogoče predložiti predlog, če deli naložbenega programa/projektov že obstajajo?	18
	Kakšen je dejanski rezultat, ki se pričakuje od projektov pomoči pri razvoju projektov, in kateri specifični dokazi so potrebni?	18
	Kakšen je namen pomoči pri razvoju projektov?	18
	Kako se lahko „inovacije“ izvajajo v okviru dejavnosti pomoči pri razvoju projektov?.	18
	Kakšna raven podrobnosti o naložbah, ki jih je treba začeti izvajati, bi morala biti navedena v predlogu?	19
	Kaj se v praksi plača na področju pomoči pri razvoju projektov?	19
	Ali so naložbe v nove stavbe/nova sredstva upravičene?	19
	Ali obstajajo posebni ciljni sektorji za projekte pomoči pri razvoju projektov?	20
2.11	LIFE-2026-CET-POLITIKA.....	20
	Ali so predlogi omejeni na obravnavanje temeljnih določb, kot so navedene v področju uporabe A za prenovljeno direktivo o energetske učinkovitosti, in področij ukrepanja iz področja uporabe B za prenovljeno direktivo o energetske učinkovitosti stavb?	20
	Za koliko držav članic je treba dokazati podporo izvajanju temeljnih določb direktive o energetske učinkovitosti (področje A) ali prednostnih področij direktive o energetske učinkovitosti stavb (področje B)?	20

2.12	LIFE-2026-CET-PRIVAFIN	20
	Ali je treba shemo financiranja vzpostaviti v več državah?.....	21
	Ali je treba naložbe izvesti do konca projekta?	21
	Ali bi bilo treba ciljno usmerjene naložbe financirati le z zasebnimi sredstvi?.....	21
	Ali je treba podrobno opisati inovativne sheme financiranja, ki so že obravnavane v predlogu?.....	21
	Ali se lahko predlagane inovativne sheme financiranja nanašajo izključno na naložbe v energijo iz obnovljivih virov?	21
	Ali je pri obravnavanju pričakovanih učinkov, povezanih s številom deležnikov na področju zasebnega financiranja, pomembno, kateri deležniki so vključeni?	22
	Kje lahko najdem primere prejšnjih ali tekočih projektov, ki obravnavajo to temo?	22
	Ali mora moj predlog prinesiti rezultate pri vseh navedenih kazalnikih učinka?	22
2.13	LIFE-2026-CET-RENEWHC NOVO.....	22

Za dodatna vprašanja se obrnite na CINEA-LIFE-CET@ec.europa.eu

Vprašanja pošljite najpozneje 7 dni pred rokom za oddajo IN jasno navedite sklic razpisa in temo, na katero se vprašanje nanaša.

1. Pogosta vprašanja, ki se nanašajo na vse teme navedenih razpisov zgoraj

Kakšna je stopnja sofinanciranja?

V okviru razpisa LIFE-2026-CET bodo upravičeni stroški ukrepa povrnjeni do najvišje stopnje financiranja, določene v sporazumu o dodelitvi nepovratnih sredstev, tj. 95 %. V okviru razpisa LIFE-2026-PLP bodo upravičeni stroški ukrepa povrnjeni do najvišje stopnje financiranja, tj. 90 %.

Ali so stroški infrastrukture in opreme upravičeni?

Infrastrukturni stroški niso upravičeni v okviru razpisov LIFE-2026-CET in LIFE-2026-PLP-ENER. Kar zadeva stroške opreme, se lahko nekateri omejeni stroški opreme štejejo za upravičene do financiranja, če je v predlogu utemeljeno, da so nujni izključno za namen ukrepa. To bi lahko na primer veljalo za opremo za spremljanje in preskušanje. Upravičenost stroškov opreme se v življenjski dobi projekta amortizira.

Ali je mogoče nekatere projektne dejavnosti oddati v podizvajanje organizaciji s sedežem v državi, ki ni samodejno upravičena do financiranja?

Ne glede na lokacijo podizvajalca so v skladu s členom 6.2.B sporazuma o dodelitvi nepovratnih sredstev LIFE stroški oddajanja podizvajalskih naročil upravičeni, če se *med drugim* „dodelijo z uporabo običajnih nabavnih praks upravičenca – če te zagotavljajo podizvajalske pogodbe z najboljšim razmerjem med kakovostjo in ceno (ali, če je primerno, najnižjo ceno) in če ni navzkrižja interesov“ (glej tudi obrazloženi [sporazum o dodelitvi nepovratnih sredstev](#)). V fazi predloga ne bi smeli opredeliti posameznih podizvajalcev.

Ali so stroški, povezani s pravicami intelektualne lastnine, upravičeni?

Stroški, povezani s pravicami intelektualne lastnine, so načeloma upravičeni, če so razumni in utemeljeni s potrebami projekta. Ustreznost teh stroškov za določen predlog bodo ocenili ocenjevalci.

Ali je mogoče dodatne informacije o predlogu zagotoviti prek hiperpovezav v vlogi ali kot del priloga, na primer za utemeljitev nekaterih predpostavk?

Za zagotovitev enake obravnave prijaviteljev je v razpisni dokumentaciji navedena omejitev 65 strani za vlogo (del B) za razpis LIFE-2026-CET in omejitev 50 strani za razpis LIFE-2026-PLP. Zato bi bilo treba osnovne informacije v zvezi s predlogom predstaviti na teh 65/50 straneh in ne prek hiperpovezav ali prilog. Razlog za to je tudi, da imajo ocenjevalci na voljo omejen čas za oceno vsakega predloga (torej omejitev 65/50 strani).

Obstajajo obvezne priloge (podrobna proračunska preglednica in informacije o udeležencih v vseh primerih ter preglednica naložb za temo PDA) in ena neobvezna priloga za nalaganje podpornih pisem. Ocenjevalci ne bodo upoštevali nobenih dodatnih informacij, ki jih vsebuje (npr. podrobnosti o izračunu učinka, podrobnosti o pilotnih projektih itd.).

Če predlog temelji na drugem projektu, ali je mogoče še naprej uporabljati spletno mesto, ki je bilo razvito v okviru tega projekta?

V skladu z oddelkom 10 razpisa LIFE-2026-CET stroški za ločena spletna mesta projektov načeloma niso upravičeni, razen če so ustrezno utemeljeni s cilji projekta. To velja tako za nova kot za obstoječa spletišča. Po drugi strani so upravičeni stroški komuniciranja za predstavitev projekta na spletiščih ali računih družbenih medijev udeležencev. Če bo za financiranje izbran predlog, bo Agencija ob

pripravi sporazuma o dodelitvi nepovratnih sredstev dodatno ocenila upravičenost stroškov za namensko spletišče.

Ali lahko predlog temelji na prejšnjem projektu, financiranem iz programa LIFE?

Da. Predlogi, ki temeljijo na rezultatih prejšnjih projektov in jih presegajo, so dobrodošli, če sta jasno prikazana dodana vrednost in napredek, ki presega prejšnje dosežke. V takih primerih bi bilo treba v predlogu jasno pojasniti izhodišče, kaj je že bilo doseženo ter kako se bodo z novim ukrepom razširili in nadgradili prejšnji rezultati.

Ali so prosilcem na voljo dodatne smernice ali podpora?

Da. Razpisi programa LIFE CET so bili predstavljeni na informativnih dnevih programa LIFE, ki so potekali od 28. do 30. aprila 2026. Posnetki so na voljo na spletišču agencije CINEA ([PLP](#), [CET](#)). Poleg tega se prijavitelje spodbuja, naj obišejo nacionalne kontaktne točke programa LIFE v svojih državah, spletni priročnik portala za financiranje in javna naročila ter obrazloženi sporazum o dodelitvi nepovratnih sredstev EU. Podatkovna zbirka LIFE in spletišče CORDIS vsebujeta tudi informacije o predhodno financiranih projektih, ki se lahko uporabijo kot koristne reference.

Ali nameravate organizirati navezovanje stikov?

Ne, vendar lahko partnerje, ki se zanimajo za isto temo, najdete na spletišču informacijskega [dneva LIFE CET 2026](#). Ko se registrirate in ustvarite profil, lahko do razpisnega roka pripravite „od 1 do 1“ seje.

Ali so upravičeni subjekti v lasti neupravičene države v okviru programa LIFE?

V skladu z zadevnim [razpisnim dokumentom](#), oddelek 6, *Upravičeni udeleženci (upravičene države) morajo prijavitelji (upravičenci in povezani subjekti), da bi bili upravičeni: biti pravne osebe (javni ali zasebni organi)*

— **imeti sedež v eni od upravičenih držav, tj.:**

— Države članice EU (vključno s čezmorskimi državami in ozemlji (ČDO))

— države, ki niso članice EU:

- navedene države EGP in države, pridružene programu LIFE ([seznam 3- country-participation life en.pdf](#))

— *koordinator mora imeti sedež v upravičeni državi*

Ustrezno merilo za upravičenost temelji na sedežu samega pravnega subjekta. Zato bi načeloma to zahtevo izpolnjeval pravni subjekt s sedežem v upravičeni državi, ne glede na državljanstvo/lastniško strukturo njegovega delničarja (to se potrdi med pripravo nepovratnih sredstev, če je predlog izbran za financiranje).

Ali se organizacije iz Srbije trenutno lahko prijavijo kot sodelujoče upravičenke v okviru razpisov LIFE?

Srbija se trenutno pogaja s službami Evropske komisije o sodelovanju v programu LIFE.

To pomeni, da se lahko srbski subjekti prijavijo na razpise LIFE 2026; vendar bodo ti subjekti upravičeni do financiranja EU le, če bodo pogajanja uspešna in če bo začel veljati pridružitveni sporazum, ki bo zajemal sedanja razpisa LIFE-2026-CET in LIFE-2026-PLP.

Če pogajanja o razpisih LIFE-2026-CET in/ali LIFE- 2026-PLP ne bodo uspešno zaključena, lahko srbski subjekti sodelujejo kot upravičenci brez financiranja EU. Če organ, ki dodeli sredstva, meni, da je njihovo sodelovanje bistveno za izvajanje ukrepa, bi se lahko stroški srbskih subjektov šteli za upravičene do financiranja (glej oddelek 6 o upravičenosti v razpisnem [dokumentu CET](#) in razpisnem

dokumentu [PLP](#)). Vendar so ti primeri precej izjemni.

Ali lahko proračun predloga odstopa od prispevka EU, navedenega za vsako temo?

V razpisnem dokumentu je za vsako temo naveden okvirni prispevek EU, ki se šteje za ustreznega za obravnavanje posebnih ciljev teme. V posebnih primerih pa bi lahko predlog zahteval višji ali nižji prispevek EU od predlaganega. Bistveno je, da predlagani proračun temelji na realistični oceni stroškov, vključenih v ciljno državo/ciljne države, od spodaj navzgor za ustrezne in učinkovite dejavnosti. To bodo ocenili strokovni ocenjevalci.

Ali lahko organizacija sodeluje v več predlogih, predloženih v okviru razpisa LIFE-2026-CET?

Organizacija lahko sodeluje pri več predlogih v okviru razpisa, bodisi kot koordinatorka bodisi kot upravičenka. Vendar je bistveno zagotoviti, da ima organizacija potrebne operativne zmogljivosti za izvajanje svojih nalog v okviru različnih predlogov, če bodo ti na koncu izbrani za financiranje.

Kako naj bodo pisma o podpori predstavljena v okviru razpisa LIFE-2026-CET?

Orodje za prijavo predvideva možnost nalaganja priloge za pisma o podpori v obliki PDF. Za lažji postopek ocenjevanja so prijavitelji pozvani, da na prvi strani te priloge predložijo pregled pisem, in sicer seznam z imenom organizacije, vrsto organizacije (npr. javni organ, nevladna organizacija, stanovanjsko združenje, industrija, agencija za energijo itd.) in podpisnikom vsakega pisma podpore.

2. Pogosto zastavljena vprašanja v zvezi z razpisi CET

2.1 SKLADNOST S PROGRAMOM LIFE-2026-PLP-ENER

Katere deležnike bi bilo treba vključiti v projektni konzorcij za LIFE-2026-PLP-ENER- COMPLIANCE?

Ustrezni deležniki (npr. organizacije na evropski in nacionalni ravni), potrebni za uspešno izvajanje ukrepa, bi morali biti vključeni v projektni konzorcij z ustreznim ravnovesjem interesov, ki vključuje vsaj:

- Evropske organizacije, ki zastopajo ustrezne gospodarske subjekte v različnih sektorjih, kot so združenja dobaviteljev in združenja trgovcev, z najmanj petimi partnerji, ki s svojim članstvom skupaj pokrivajo vsaj dve tretjini (dve tretjini) držav članic EU.
- Evropske organizacije, ki zastopajo ustrezne akterje v javnem ali neprofitnem sektorju, z najmanj tremi partnerji, ki zastopajo združenja potrošnikov, organe za standardizacijo in organizacije organov za nadzor trga, ki s svojim članstvom skupaj pokrivajo vsaj dve tretjini (dve tretjini) držav članic EU.

Dostop do (mrež) strokovnjakov s tehničnim znanjem o zadevnih proizvodih, predpisih in standardih ter širšem pravnem okviru je potreben in bi ga bilo treba prikazati v predlogu.

2.2 LIFE-2026-PLP-ENER-GOV

Ali je treba v okviru teme LIFE-2026-PLP-ENER-GOV države članice vključiti v konzorcij?

Uprav držav članic ni treba neposredno vključiti med upravičence. Vendar morajo biti uprave držav članic in/ali njihovi pooblaščen organi močno vključeni v ustrezne korake predlaganih dejavnosti.

Kaj v okviru teme LIFE-2026-PLP-ENER-GOV pomeni nevtralni postopek olajševanja?

V predlogih bi bilo treba opredeliti, na katere deležnike bi se zanašali, da bi zagotovili nevtralen postopek poenostavitve, ki omogoča učinkovito vključevanje vseh ustreznih deležnikov in lahko ostane nepristranski glede pričakovanih rezultatov.

2.3 LIFE-2026-CET-BETTERRENO

Ali so potrebni pilotni ukrepi v resničnem življenju in v kakšnem obsegu?

Da. Predlogi bi morali vključevati praktične faze preskušanja v resničnih stavbah ali prenovah z dejanskimi uporabniki in dejanskimi podatki, s čimer bi se pridobili dokazi, da pristop deluje in ga je mogoče ponoviti. Obseg A bi moral prikazovati celovit pristop k prenovi (npr. združevanje povpraševanja do izvedbe projekta) v praksi zaradi obsežne uvedbe rešitev, modelov in pristopov z merljivimi rezultati. V okviru področja uporabe B bi bilo treba uvesti in preskusiti glavna informacijska orodja iz direktive o energetske učinkovitosti stavb, ki se uporabljajo, zlasti izboljšane energetske izkaznice in potne liste za prenovo, vključno z uvedbo in uporabo za usmerjanje dejanskih odločitev o prenovi. Kadar je ustrezno, indikator pripravljenosti na pametne sisteme, digitalni dnevnik stavb in notranji dnevnik 5

Vključiti bi bilo treba kakovost okolja (IEQ), kar bi pokazalo, da so uporabne in da jih deležniki upoštevajo. Obseg preskusnih faz bi moral biti ustrezen, da se dokaže praktična uporaba, učinkovitost in ponovljivost predlaganih rešitev in instrumentov.

Kaj pomeni „kakovostna prenova“ v okviru področja A?

V okviru tega področja uporabe, katerega namen je podpreti obsežno uvajanje rešitev, modelov in pristopov, se „kakovostna prenova“ nanaša na zanesljivo, hitrejšo, enostavnejšo in stroškovno učinkovito prenovo stavb, ki zmanjšuje vrzel v uspešnosti med pričakovanimi in dejanskimi prihranki. To bi moralo vključevati usklajene ukrepe v celotni vrednostni verigi prenove (npr. lastniki stavb, ponudniki socialnih stanovanj, finančne institucije, javni organi/agencije za energijo, dobavitelji energije in ponudniki storitev). Predlogi se spodbujajo k celostnemu pristopu na ravni stavb, ki presega energijo, na primer z izboljšanjem kakovosti okolja v zaprtih prostorih (npr. prezračevanje), upoštevanjem ogljika v celotni življenjski dobi, trajnostnih materialov, odpornosti proti podnebnim spremembam in vrednosti prožnosti v stavbah. Visokokakovostna prenova temelji tudi na močnem zagotavljanju učinkovitosti (npr. jamstvih za energijsko učinkovitost) in podpira rezultate temeljite prenove ali postopne načine, ki preprečujejo vezanost na ponudnika.

Katere vrste stroškov so upravičene v okviru nepovratnih sredstev?

S programom LIFE CET se običajno financirajo omogočitvene dejavnosti, potrebne za izvedbo prenov (npr. usklajevanje projektov, vključevanje deležnikov, krepitev zmogljivosti, razvoj in uvajanje storitev in instrumentov). Predlogi ne bi smeli vključevati stroškov za dejanska gradbena dela in materiale. Nekateri omejeni stroški opreme se lahko štejejo za upravičene, če je v predlogu prepričljivo utemeljeno, da so nujno potrebni za glavni namen ukrepa (npr. oprema za spremljanje in preskušanje). Upravičenost je odvisna od amortizacije v življenjski dobi projekta.

Ali so predlogi omejeni na stanovanjske stavbe?

Ne. Predlogi lahko obravnavajo stanovanjske in/ali nestanovanjske stavbe ter javne in/ali zasebne segmente, odvisno od izbranega pristopa.

Ali lahko predlogi vključujejo dejavnosti v zvezi z razvojem informacijske tehnologije?

Predlogi, ki se osredotočajo izključno na razvoj IT, se v okviru te teme ne štejejo za prednostne. Digitalna tehnologija se lahko uporablja kot dejavnik, ki omogoča izvajanje in uporabo gradbenih instrumentov, omejen razvoj pa je lahko upravičen, vendar razvoj informacijske tehnologije ne bi smel biti v središču ukrepa. Razvoj informacijske tehnologije se bo štel za upravičenega le, če bo zagotovil jasno dodano vrednost v primerjavi z obstoječimi orodji in aplikacijami, predlog pa bi moral to jasno dokazati.

Ali se lahko predlog nanaša na več kot eno področje uporabe?

Prijavitelji naj bi se osredotočili na eno področje uporabe, saj se pristop, dejavnosti in deležniki običajno razlikujejo glede na področje uporabe. Obravnava elementov drugega področja uporabe je mogoča, vendar mora biti jasno utemeljena. V predlogu bi bilo treba navesti glavno področje uporabe, pojasniti, zakaj so potrebni dodatni elementi, ter dokazati skladnost s splošnim konceptom in konzorcijem. Vložnike se spodbuja, naj predloga ne širijo na način, ki bi ogrozil njegovo ambicioznost in kakovost.

2.4 LIFE-2026-CET-BUILDSKILLS

Kako je mogoče dostopati do poročil, ki jih države članice predložijo v skladu s členom 28(6) direktive o energetske učinkovitosti?

Predložena poročila so objavljena na platformi Evropske komisije za poročanje o politikah: <https://policy-reporting-platform.ec.europa.eu/Reporting/web/public/obligations/OZVP7zxMW9/8N9MZ3qPzw> Pri uspešnih predlogih, izbranih za financiranje, se pričakuje, da bodo vsebino teh poročil obravnavali v okviru svojih dejavnosti.

Ali je mogoče v predlog vključiti le eno državo?

Da. Predloge lahko predloži en sam prijavitelj ali prijavitelji iz ene same upravičene države, vendar se lahko predlogi odločijo tudi za vključitev prijaviteljev iz več kot ene upravičene države.

V letu 2026 je tema BUILDSKILLS namenjena naslednjim državam članicam EU: Belgija, Ciper, Danska, Estonija, Finska, Latvija, Luksemburg, Malta, Nemčija, Portugalska, Slovenija, Švedska; in države, pridružene programu LIFE: Islandija, Moldavija, Severna Makedonija, Črna gora, Ukrajina. Za predloge, ki ne obravnavajo posodobitve nacionalne platforme za znanja in spretnosti ter časovnega načrta v teh državah, se bo štelo, da ne spadajo na področje uporabe.

Ali je določeno najdaljše trajanje projekta?

V besedilu teme ni navedeno najdaljše trajanje projekta. Za predlog, v katerem se zahteva prispevek EU, naveden v temi (1–1,5 milijona EUR), in glede na obseg potrebnih dejavnosti bi bilo primerno obdobje približno 30–36 mesecev.

Kako odprta je zasnova obsežne nacionalne kampanje obveščanja in ozaveščanja?

Poleg zahtev, poudarjenih v tematskem besedilu, bi se morala kampanja, kadar je to mogoče, osredotočiti na posebne vrzeli in poklice, opredeljene v nacionalnem časovnem načrtu. V predlogu je treba utemeljiti ustreznost in učinkovitost posebnih dejavnosti kampanje za odpravo teh vrzeli in vključitev ustreznih strokovnjakov.

Kako bi bilo treba razumeti posebne kazalnike uspešnosti za kampanjo obveščanja in ozaveščanja, navedene v tematskem besedilu?

V temi je navedenih več kazalnikov, ki se lahko uporabijo za spremljanje uspešnosti kampanje:

- bruto doseg: skupno število stikov, ustvarjenih med kampanjo (tj. skupno število primerov, ko je bila ciljna skupina izpostavljena vsem produktom kampanje, vključno z več izpostavljenostmi istemu posamezniku). Predstavlja splošni doseg kampanje.
- neto doseg: odstotek ciljnega občinstva, ki ga je kampanja dosegla vsaj enkrat, po odstranitvi podvojenih stikov.
- odpoklic: število ljudi, ki se lahko po tem, ko so bili izpostavljeni kampanji, zapomnijo ali pravilno identificirajo vsaj eno določeno sporočilo kampanje ali z njim povezano blagovno znamko.
- boljše znanje: odstotek doseženega občinstva, ki je izjavilo, da je zaradi izpostavljenosti kampanji izboljšalo svoje znanje o temi kampanje.
- odstotek občinstva, ki je ukrepalo kot rezultat kampanje: odstotek dosežene ciljne skupine, ki je izjavila, da je ukrepala zaradi izpostavljenosti kampanji.

Ta seznam je okviren in v vlogi se lahko predlagajo drugi kazalniki; izbira kazalnikov in metod za spremljanje učinkov bi morala biti jasno opredeljena.

Ali se pričakuje, da bodo v aplikacije vključeni strokovnjaki za komuniciranje, ki bodo načrtovali in vodili kampanjo, ter strokovnjaki za podatke, ki bodo izvajali analizo sedanjega stanja?

Za zagotovitev čim večje kakovosti in učinka je pomembno, da vloge izkazujejo zadostno strokovno znanje na teh področjih, bodisi s prisotnostjo posebnih članov konzorcija bodisi z nakupom storitev. Če se to strokovno znanje pridobiva neposredno v konzorciju, bi moralo biti to jasno navedeno v

prilogi o informacijah za udeležence, in sicer s podrobnim opisom profilov zaposlenih, ki se ukvarjajo z izvajanjem teh posebnih nalog.

Ali posebna osredotočenost teme LIFE-2026-CET-BUILDSKILLS na številne upravičene države pomeni, da bi morali imeti vsi člani konzorcija sedež v teh državah? **NOVO**

Besedilo razpisa določa, da lahko „predloge predloži en sam prijavitelj ali prijavitelji iz ene upravičene države“. Predlogi bi se morali osredotočati na preoblikovanje nacionalne platforme, posodobitev nacionalnega časovnega načrta in izvajanje obsežne nacionalne kampanje obveščanja in ozaveščanja v eni ali več državah, ki jim je namenjena tema. Konzorcij bi lahko vključeval enega ali več subjektov s sedežem v upravičenih državah, ki jih tema ne zadeva neposredno, če je to smiselno za izvajanje predlaganih dejavnosti v ciljnih državah, kar bo treba pojasniti v predlogu.

V tematskem besedilu LIFE-2026-CET-BUILDSKILLS je navedeno, da bi morali predlogi vključevati majhen delež dejavnosti za izmenjavo s podobnimi platformami po vsej Evropi. Ali bi lahko te dejavnosti izmenjave organizirali z državami, ki niso neposredno vključene v to temo? **NOVO**

Da, lahko se predlagajo predlogi za načrtovanje teh dejavnosti izmenjave z upravičenimi državami, ki niso neposredno vključene v temo LIFE-2026-CET-BUILDSKILLS in ki so že napredovale pri izvajanju svojega nacionalnega časovnega načrta, če so preostale dejavnosti osredotočene na ponovno oblikovanje nacionalne platforme, posodobitev nacionalnega časovnega načrta ter izvajanje obsežne nacionalne komunikacijske kampanje in kampanje ozaveščanja v eni ali več državah, ki jim je ta tema namenjena. Obsežno razširjanje ali ponavljanje dejavnosti v države, ki niso neposredno vključene v temo, ali iz njih na primer ne bi spadalo na področje uporabe.

2.5 LIFE-2026-CET-DIGITAL NOVO

Ali v okviru teme LIFE-2026-CET-DIGITAL projekti, ki jih predložijo operaterji distribucijskih sistemov za plin, spadajo na področje uporabe razpisa?

Operaterji distribucijskih sistemov za plin niso izključeni iz prijave za to temo programa LIFE za prehod na čisto energijo kot kateri koli drug subjekt, ki izpolnjuje splošne zahteve za upravičenost iz tega razpisa (glej tematske pogoje in dokumente v razpisu). Vendar se tema nanaša na digitalizacijo operaterjev distribucijskih sistemov električne energije. V zvezi s tem bi morali vsi vložniki zagotoviti, da njihov predlog ustreza izzivom, navedenim v besedilu teme: „Imenovani operaterji distribucijskih sistemov morajo obravnavati zapletene tehnične, operativne in organizacijske omejitve. Ti izzivi so posledica pospešenega energetskega prehoda, hitre rasti pri nameščanju obnovljivih virov energije, vse večjega povpraševanja po električni energiji, porazdeljenih obremenitev ter potrebe po ravnovesju med inovacijami ter zanesljivostjo sistema in (kibernetško) varnostjo.“

Katera merila je treba v okviru teme LIFE-2026-CET-DIGITAL opredeliti kot „male in srednje velike“ operaterje distribucijskih sistemov?

V členu 38 Direktive (EU) 2019/944 (direktiva o električni energiji) je „mali“ operater distribucijskega sistema posredno opredeljen kot podjetje za električno energijo ali plin, ki oskrbuje manj kot 100000 priključenih odjemalcev. Upoštevajte, da status „mali/srednji operater distribucijskega sistema“ ni pogoj ali zahteva za to temo LIFE- 2026- CET-DIGITAL. Sklicevanje na male in srednje operaterje distribucijskih sistemov le poudarja povečano potrebo po izpopolnjevanju malih in srednjih operaterjev distribucijskih sistemov; vendar so do sodelovanja v razpisu upravičeni vsi operaterji distribucijskih sistemov.

2.6 LIFE-2026-CET-ENERCOM

Katerim vrstam energetske skupnosti je namenjena ta tema?

Tema je namenjena skupnostim na področju energije iz obnovljivih virov, kot so opredeljene v revidirani direktivi o energiji iz obnovljivih virov ((EU) 2018/2001), in/ali energetske skupnosti državljanov, kot so opredeljene v direktivi o skupnih pravilih notranjega trga električne energije ((EU) 2019/944). V predlogih bi moralo biti jasno navedeno, na katere vrste energetske skupnosti se nanašajo.

Ali bi moral predlog obravnavati področji A in B?

Predlogi bi morali obravnavati **le eno od** dveh tematskih področij. V predlogu bi bilo treba jasno navesti specifično izbrano področje uporabe.

Kaj pomenijo energetske skupnosti na „drugi stopnji“?

Energetske skupnosti na drugi ravni se nanašajo na krovne organizacije, zveze, združenja ali skupine posameznih energetske skupnosti. Te strukture več energetske skupnostim omogočajo sodelovanje, vzajemno uporabo storitev, izmenjavo strokovnega znanja in doseganje ekonomije obsega. Tema spodbuja ustanavljanje ali krepitev takih subjektov za profesionalizacijo in razširitev energetske dejavnosti skupnosti.

Ali se pričakuje, da bodo predlogi razvili nova digitalna orodja ali platforme?

Od predlogov se ne pričakuje, da bodo razvili nova orodja, podatkovne zbirke ali digitalne platforme, razen če je njihova dodana vrednost v primerjavi z obstoječimi jasno utemeljena in se prepričljivo obravnava njihova morebitna razširitev prek projekta. Pri predlogih bi bilo treba po potrebi uporabiti obstoječe vire in omrežja, kot sta instrument evropskih energetske skupnosti (ENERCOM) in svetovalno vozlišče za energijo za državljane.

Ali se lahko uporabijo obstoječa orodja, vključno z nekaterimi proračunskimi sredstvi za prilagajanje in prevajanje?

Da. V predlogih se lahko uporabijo obstoječa orodja in dodelijo proračunska sredstva za njihovo prilagajanje in prevajanje, če je to ustrezno utemeljeno.

Ali morajo biti javni organi (lokalni ali regionalni) del konzorcija?

To ni obveznost. Vendar bo treba v predlogih dokazati, da jih podpirajo ustrezni javni organi. Najmočnejši dokaz za to je njihovo neposredno sodelovanje kot upravičencev v konzorciju. Vendar obstajajo drugi načini za dokazovanje te podpore, vključno z zagotavljanjem prilagojenih in podrobnih pisem o podpori.

Kdo bi moral biti del konzorcija?

Ne obstaja samo en idealni konzorcij, saj bo odvisen od vrste predlaganih dejavnosti, vendar bi bilo najbolje, če bi bile energetske agencije, zveze, zadruge in lokalni organi vključeni kot upravičenci (partnerji), saj so glavni izvajalci za vrsto dejavnosti, opisano v temi razpisa. Organizacije s strukturno povezavo z upravičencem se lahko pridružijo tudi kot povezani subjekti. Deležniki, katerih potrditev ali sodelovanje je pomembno, vendar ne potrebujejo financiranja (npr. nacionalno ministrstvo, operater distribucijskega sistema itd.), so lahko pridruženi partnerji.

Zanimanje in podporo ustreznih deležnikov projektu je mogoče dokazati tudi z zagotavljanjem prilagojenih in podrobnih pisem o podpori, čeprav na splošno pomenijo šibkejši dokaz interesa kot aktivno sodelovanje v konzorciju.

Ali obstaja okvirni povprečni proračun za predloge?

Splošno proračunsko priporočilo ne obstaja, saj bo odvisno od vrste predlaganih dejavnosti, vendar Evropska komisija meni, da bi predlogi, ki zahtevajo prispevek EU v višini do 1,75 milijona EUR, omogočili ustrezno obravnavo posebnih ciljev. Vendar to ne izključuje predložitve in izbire predlogov, ki zahtevajo druge zneske.

Kaj če se projekt osredotoča na skupnostno ogrevanje in hlajenje, vplivi pa se v življenjski dobi projekta ne bodo uresničili?

V besedilu razpisa so navedeni „sprožitveni“ učinki. Da bi se ti vplivi v določenem obdobju „sprožili“, je treba odločitev o naložbi sprejeti do konca obdobja.

Kaj se pričakuje v smislu ponovitve ukrepov?

Predlogi naj bi vključevali opis konkretnih ukrepov, ki jih bo konzorcij sprejel za zagotovitev, da se ukrep ponovi zunaj neposredno ciljnih skupnosti in držav. To bi moralo vključevati navedbo virov (časa in napora), ki jih konzorcij namerava vložiti v dejavnosti replikacije in razširjanja.

Kako naj predlogi zagotovijo dopolnjevanje z obstoječimi pobudami?

Predlogi morajo zagotoviti njihovo dopolnjevanje z obstoječimi nacionalnimi omogočitvenimi okviri in lokalno podporo energetske skupnosti. Poleg tega bi morale po potrebi dopoljevati in uporabljati obstoječe vire in omrežja, kot so instrument evropskih energetskih skupnosti (ENERCOM), svetovalno vozlišče za energijo za državljane in drugi projekti na področju energetskih skupnosti, ki se financirajo iz programa LIFE.

Kaj je v področju uporabe B mišljeno z ogrevanjem in hlajenjem z energijo iz obnovljivih virov?

Upoštevati je treba opredelitev iz direktive o energetske učinkovitosti stavb (Direktiva (EU) 2024/1275).

2.7 LIFE-2026-CET-ENERPOV

Ali so v okviru razpisa LIFE-2026-CET, tema LIFE-2026-CET-ENERPOV, upravičeni stroški opreme ali obnove?

Ne, v okviru razpisa za zbiranje predlogov LIFE-2026-CET stroški infrastrukture in opreme niso upravičeni. Program LIFE CET ne financira samih tehnologij, temveč proces in vzpostavitev storitev ali dejavnosti, ki sprožijo naložbe v energetske učinkovitost ali obnovljive vire energije. V izjemnih primerih se lahko določena omejena oprema ali nizkocenovne naprave štejejo za upravičene do financiranja, če je v predlogu utemeljeno, da so nujne izključno za namen ukrepa (npr. naprave za spremljanje).

Če je usklajevalna struktura opazovalnica za energijsko revščino, ali jo lahko v okviru razpisa LIFE-2026-CET, tema LIFE-2026-CET-ENERPOV, področje A, ustanovijo zasebni subjekti ali fundacije? Ali bi bilo mogoče take opazovalne skupine ustanoviti tudi na regionalni ravni?

Javni in/ali zasebni organi ali subjekti lahko ustanovijo nacionalni observatorij za energijsko revščino. Pričakuje se, da bo opazovalnica zastopala vse ustrezne skupine deležnikov, vključno z nacionalnimi (in po potrebi regionalnimi in/ali lokalnimi) organi. Taka zastopanost naj bi zagotovila legitimnost

opazovalnice kot osrednje informacijske točke, ki na primer prispeva k spremljanju in zbiranju podatkov, podpira ustrezne strokovnjake, izboljšuje razumevanje energijske revščine in pomaga opredeliti ustrezno strategijo.

Pričakuje se predvsem, da bodo na nacionalni ravni ustanovljene opazovalne skupine. Vendar se lahko v jasno utemeljenih primerih upoštevajo tudi opazovalne skupine na regionalni ravni, odvisno na primer od velikosti in institucionalnih ureditev v državi. Vložniki morajo s predloženim predlogom prepričati strokovnjake, zakaj bi bil observatorij na regionalni ravni ustrežnejši.

Ali se v okviru razpisa LIFE-2026-CET, tema LIFE-2026-CET-ENERPOV, področje B o olajšanju prenove stanovanjskih večstanovanjskih stavb, pričakuje, da se bodo v okviru predlaganega ukrepa izvedle prenove projektov?

Ne, ni nujno, da so dejanska obnovitvena dela del predlaganih dejavnosti. Dejanske prenove bi morale izhajati iz predlaganega ukrepa, vendar se ne pričakuje, da bi se prenova večstanovanjskih stavb izvedla v času trajanja predlaganega ukrepa, če to ni realistično. Veliko bi bilo odvisno od izhodišča predlaganih dejavnosti. Vendar se pričakuje, da bodo s predlaganimi ukrepi sprejeti konkretni ukrepi, ki bi lahko verodostojno privedli do pričakovanih učinkov, vključno s prenovo stavb, podprtimi z ustreznimi dokazi, kot je dokazilo o zavarovanem financiranju.

2.8 LIFE-2026-CET-HEATCOOLPLAN

Ali morajo biti upravičenci konzorcija lokalne in regionalne oblasti?

Vključitev lokalnih in/ali regionalnih oblasti kot neposrednih upravičencev ni obvezna. Vendar bi morali predlogi v okviru te teme izkazovati trdno politično zavezanost, na primer z njihovo vključitvijo ali vključitvijo njihovih pooblaščenih organov (kot so npr. lokalne/regionalne agencije za energijo) v konzorcij ali z zagotavljanjem prilagojenih pisem podpore, v katerih sta jasno navedeni njihova zavezanost in posebna vloga v projektu, ter odražati to vlogo z dejavnim sodelovanjem v ustreznih dejavnostih.

Ali se lahko predlogi osredotočijo na razvoj digitalnih orodij za podporo lokalnemu načrtovanju ogrevanja in hlajenja?

V predlogih se lahko uporabijo obstoječa digitalna orodja, kot so tista, ki so jih razvili nacionalni organi, ali projekti, ki jih financira EU, da se podpre razvoj lokalnih načrtov ogrevanja in hlajenja. Predlogi, katerih glavni poudarek je na razvoju novih digitalnih orodij, ne spadajo na področje te teme.

2.9 LIFE-2026-CET-INDUSTRY

Ali lahko v okviru razpisa LIFE-2026-CET, tema LIFE-2026-CET-INDUSTRY, področje B, poteka sodelovanje na področju energije med industrijskimi grozdi in pristanišči?

Da. V okviru teme za leto 2026 lahko sodelovanje na področju energije poteka v istem industrijskem grozdu ali parku, med različnimi industrijskimi grozdi ali območji ter med industrijskimi grozdi in pristaniškimi območji.

To odraža večjo vlogo pristanišč kot energetskega vozlišča in cilj spodbujanja integriranih energetskega sistemov, vključno s souporabo energije, izrabo odpadne toplote in skupno infrastrukturo v industrijskih in pristaniških ekosistemih.

Kaj se pričakuje od naložbenih načrtov in povezanih projektov v okviru razpisa LIFE-2026-CET, tema LIFE-2026-CET-INDUSTRY, področje B?

Pričakuje se, da bodo predlogi razvili naložbene načrte na podlagi nabora izvedljivih projektov,

opredeljenih s konkretnim sodelovanjem s sodelujočimi podjetji in ustreznimi deležniki.

Naložbeni načrti bi morali dokazovati tehnično, organizacijsko in finančno izvedljivost predvidenih naložb ter njihov prispevek k pospešitvi elektrifikacije, izboljšanju energijske učinkovitosti in industrijskemu sodelovanju na področju energije na ciljnih območjih ali grozdih.

Pričakuje se, da bodo naložbene načrte potrdili ustrezni deležniki, po potrebi tudi javni organi, upravljavci infrastrukture, vlagatelji in sodelujoča podjetja.

Projektom ni treba izvesti načrtovanih naložb med trajanjem projekta.

Ali se lahko v okviru razpisa LIFE-2026-CET, tema LIFE-2026-CET-INDUSTRY, področje B, v predlogih uporabijo prostovoljni sporazumi za podporo izvajanju naložb?

Da. V predlogih se lahko preuči uporaba prostovoljnih nacionalnih ali regionalnih sporazumov za mobilizacijo javnih in zasebnih sredstev, ki so ključna za izvajanje naložbenih načrtov.

Ti sporazumi lahko podpirajo usklajevanje med deležniki in olajšajo dostop do financiranja ter prispevajo k uskladitvi predlaganih dejavnosti z lokalnimi, regionalnimi in nacionalnimi podnebnimi in energetske strategijami.

Ali se lahko v okviru razpisa LIFE-2026-CET, tema LIFE-2026-CET-INDUSTRY, področje A, predlogi nanašajo na več kot eno tehnologijo in/ali več kot en sektor?

Pričakuje se, da bodo predlogi v okviru področja uporabe A osredotočeni na jasno opredeljeno tehnologijo čiste energije ali skladen sklop tehnologij, ki prispevajo k izboljšanju energijske učinkovitosti ciljnega industrijskega sektorja ali postopka.

Predlogi ne bi smeli biti namenjeni širši ali splošni obravnavi popolne elektrifikacije ali razogljčenja industrijskega procesa. Namesto tega bi morale vzpostaviti ciljno usmerjeno sodelovanje med industrijskimi sektorji in ponudniki tehnologije za sooblikovanje, optimizacijo in uvajanje posebnih tehnoloških rešitev.

Hkrati lahko predlogi obravnavajo več kot en industrijski sektor, če imajo ti sektorji podobne proizvodne procese in potrebe, povezane z energijo, ter če je predlagana tehnološka rešitev ustrezna in se uporablja v vseh teh sektorjih.

Predlagani pristop bi zato moral ostati osredotočen in dobro opredeljen ter zagotavljati, da se lahko izbrana tehnologija ali sklop tehnologij učinkovito standardizira, ponovi in uvede v ciljno usmerjenih industrijskih procesih.

Kakšna raven tehnološke zrelosti se pričakuje v okviru razpisa LIFE-2026-CET, tema LIFE-2026-CET-INDUSTRY, področje A?

Predlogi bi se morali osredotočiti na tehnologije, ki so pripravljene za uvedbo na trg in običajno ustrezajo ravni tehnološke pripravljenosti 8 ali 9.

Te vključujejo tehnologije, ki so že na voljo na trgu ali so bile uspešno predstavljene v dejanskih operativnih okoljih. Predstavitvene dejavnosti ne spadajo na področje te teme.

Ali lahko predlogi v okviru razpisa LIFE-2026-CET, tema LIFE-2026-CET-INDUSTRY, področje A, obravnavajo sektorje, ki so že zajeti v obstoječih pobudah?

Da. Vendar bi morali predlogi, ki obravnavajo sektorje, ki so že zajeti v tekočih pobudah, jasno prikazati dodano vrednost in/ali dopolnjevanje njihovih predlaganih dejavnosti.

Predlogi bi se morali izogibati podvajanju in pojasniti, kako njihov pristop temelji na obstoječih projektih in pobudah v istem sektorju ali se od njih razlikuje.

Ali morajo predlogi v okviru razpisa LIFE-2026-CET, tema LIFE-2026-CET-INDUSTRY, vključevati podjetja kot upravičence?

Ne. Predlogi ne vključujejo obveznosti, da se podjetja vključijo kot upravičenci v konzorcij. Vendar bi bilo treba glede na pomen industrijskih akterjev na obeh področjih v predlogih jasno prikazati, kako bosta zagotovljena njihovo sodelovanje in angažiranost, na primer z neposrednim vključevanjem v dejavnosti ali s pismi podpore.

Koliko podjetij in regionalnih/lokalnih industrijskih območij/grozdov bi moral predlog zadevati v okviru razpisa LIFE-2026-CET, tema LIFE-2026-CET-INDUSTRY, področje B?

Ta tema ne predpisuje števila podjetij in industrijskih grozdov/področij, ki jim bo predlog namenjen. Predlogi bi morali pokazati, kako bo izbira ciljnih podjetij in industrijskih grozdov/območij jasno privedla do potrditve predlaganega pristopa k industrijskemu sodelovanju na področju energije.

Geografski obseg ciljnih podjetij in industrijskih območij/grozdov bi moral biti v skladu s predlaganim pristopom industrijskega sodelovanja na področju energije (npr. souporaba energetske infrastrukture, storitev itd.), da bi se čim bolj povečali njegovi učinki.

Ali se v okviru razpisa LIFE-2026-CET, tema LIFE-2026-CET-INDUSTRY, področje B, „uvredba infrastrukture, povezane z energijo“, kot je predvidena v seznamu pričakovanih učinkov, dejansko uvede v časovnem okviru projekta?

Ne. Od vložnikov se ne pričakuje, da bodo v časovnem okviru projekta v celoti vzpostavili ustrezno infrastrukturo, povezano z energijo (npr. omrežja za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, shranjevanje energije, daljinsko ogrevanje in/ali hlajenje). Zadostuje razvoj poslovnega modela, njihova vključitev v naložbeni načrt in po možnosti začetek faze zagona v petih letih po trajanju projekta. Upoštevajte, da se stroški opreme in infrastrukture ne štejejo za upravičene v okviru tega razpisa.

2.10 LIFE-2026-CET-PDA

Ali se lahko financiranje kombinira z drugimi viri financiranja EU?

Projekti, izbrani v okviru teme pomoč pri razvoju projektov, lahko prejmejo 95-odstotno stopnjo financiranja, njihove posebne dejavnosti pa se ne bi smele (dvojno) financirati iz nobenega drugega programa financiranja (EU). Vendar lahko projekti pomoči pri razvoju projektov mobilizirajo sredstva EU za dejanske naložbe, ki naj bi se začele izvajati pred koncem ukrepa, npr. z uporabo evropskih strukturnih in investicijskih skladov (skladov ESI) ali posojila Evropske investicijske banke (EIB).

Ali je mogoče v predlog vključiti le eno državo?

Da. Predloge lahko predloži en sam prijavitelj ali prijavitelji iz ene upravičene države, vendar lahko predlogi vključujejo tudi prijavitelje iz več kot ene države.

Kako je pomoč pri razvoju projektov povezana z evropskim instrumentom za pomoč, namenjeno področju energije na lokalni ravni (ELENA)?

Dejavnosti pomoči pri razvoju projektov, ki se izvajajo v okviru razpisa LIFE-2026-CET, dopolnjujejo projekte, ki se izvajajo v okviru evropskega instrumenta za pomoč na področju energije na lokalni ravni (ELENA) Evropske investicijske banke (EIB). Medtem ko PDA običajno podpira javne in zasebne

nosilce projektov pri uvajanju portfeljev projektov z obsegom naložb med 7,5 milijona EUR in 50 milijoni EUR, instrument EIB-ELENA običajno podpira večje naložbe nad 30 milijoni EUR.

Ali je mogoče predložiti predlog, če deli naložbenega programa/projektov že obstajajo?

Še vedno je bilo mogoče predložiti predlog za preostale dele naložbenega programa/projekta. Obstoječe naložbe bi bilo treba jasno poudariti, da se prepreči dvojno financiranje. Predlagatelji bi morali v prijavnem obrazcu opisati (lokalni) strateški okvir in prejšnje/tekoče ustrezne naložbene projekte, na katerih bo temeljil predlog. Na splošno bi bilo treba prikazati, kako je mogoče naložbe, ki se bodo začele izvajati, pripisati podpori PDA ali, z drugimi besedami, kako PDA podpira/omogoča začetek naložb.

Kakšen je dejanski rezultat, ki se pričakuje od projektov pomoči pri razvoju projektov, in kateri specifični dokazi so potrebni?

Pričakuje se, da bodo projekti privedli do dejanskega začetka naložbenega programa za energetska učinkovitost in/ali obnovljive vire energije ter zagotovitve inovativnega organizacijskega pristopa in/ali finančne rešitve za naložbene projekte na področju trajnostne energije.

Predlogi morajo pokazati, da bo vsak milijon EUR podpore EU prinesel vsaj 15 milijonov EUR naložb v trajnostno energijo (vsaj 10 milijonov EUR za izključne naložbe v stanovanjske stavbe). Te naložbe je treba začeti izvajati med trajanjem projekta. V zvezi s tem bo treba predložiti oprijemljive dokaze v obliki podpisanih pogodb o delu ali naložbah ali podoben prepričljiv dokaz. Treba ga je načrtovati in navesti v predlogu ter predložiti med trajanjem projekta. Če se predlaga podoben prepričljiv dokaz, ga je treba jasno pojasniti v posebnem naložbenem okviru; samo splošen (pogodbeni) dostop do financiranja se ne šteje za dovolj prepričljiv dokaz za dejanski začetek naložbe.

Poleg tega bi morali projekti pomoči pri razvoju projektov prispevati tudi k povečanju znanj in spretnosti ter zmogljivosti za zagotavljanje nadaljnjih naložb v trajnostno energijo.

Kakšen je namen pomoči pri razvoju projektov?

Namen teme pomoči pri razvoju projektov je pomagati javnim in zasebnim nosilcem projektov pri pretvarjanju zamisli za projekte trajnostne energije v dejanske naložbe (ki so se začele izvajati med trajanjem projekta) z zagotavljanjem tehnične pomoči v različnih fazah naložbene poti (kot je potrebno v posebnem okviru projekta). To lahko zajema dejavnosti, kot so združevanje projektov, tehnične študije, energetski pregledi, ocenjevanje možnosti financiranja, pravno svetovanje, priprava razpisnih postopkov, ozaveščanje in vključevanje itd. V tem smislu PDA razvijalcem projektov zagotavlja in nadgrajuje tehnične, ekonomske in pravne spretnosti ter strokovno znanje in izkušnje, potrebne za uspešen razvoj in izvajanje projektov.

Kako se lahko „inovacije“ izvajajo v okviru dejavnosti pomoči pri razvoju projektov?

Projekti pomoči pri razvoju projektov bi morali predstavljati in zagotavljati inovativne pristope, da bi pospešili naložbe v trajnostno energijo po vsej Evropi. To lahko vključuje:

- organizacijske inovacije v zvezi z mobilizacijo in/ali strukturiranjem naložbenega programa: npr. vzpostavitev namenskih struktur za spodbujanje, enot za razvoj projektov, točk „vse na enem mestu“, pristopov združevanja in združevanja/združevanja (v zvezi z manjšimi/manjšimi naložbami in/ali različnimi sredstvi za oblikovanje obsežnih naložbenih programov za povečanje dobičkonosnosti/vlaganja) ali učinkovitih postopkov javnega naročanja za obsežne portfelje (mešanih) sredstev; ali
- finančni inženiring, prilagojen posebnemu okviru projekta, s posebnim poudarkom na

spodbujanju zasebnih naložb (vključno s kombiniranjem javnega in zasebnega financiranja ali izboljšanim kombiniranjem obstoječih sredstev), kadar je to primerno. Primeri bi lahko vključevali naložbene pristope, ki se razlikujejo od „tradicionalnih“ v ciljnem sektorju/regiji, kot so pogodbeno zagotavljanje prihranka energije, namenski finančni instrumenti, sheme plačevanja prek računov in davkov, sheme financiranja v skupnosti itd.

V vsakem primeru se „inovativnost“ določi glede na posebne razmere v sektorju in/ali regiji, ki jih obravnava projekt, v predlogih pa bi bilo treba pojasniti poseben okvir v zvezi s tem.

Kakšna raven podrobnosti o naložbah, ki jih je treba začeti izvajati, bi morala biti navedena v predlogu?

Prvotno predvideni cevovod za naložbe v trajnostno energijo, ki naj bi se začel uporabljati med trajanjem projekta, je treba navesti v vlogi (v obvezni prilogi „Tabela naložb“, specifični za to temo, ki jo je mogoče prenesti na portal za financiranje in razpise). Ciljni obseg naložb v tem okviru mora tudi dosledno odražati predvideni finančni vzvod. Glede na naravo naložbenega programa za trajnostno energijo, ki se bo financiral, se lahko v vlogo vključijo naloge za določitev vseh podrobnosti o prihodnjih naložbah.

Naložbe, ki se bodo začele izvajati med trajanjem projekta, bi se morale nanašati le na naložbe v trajnostno energijo, tj. naložbe, ki so neposredno povezane s prihranki energije in/ali proizvodnjo energije iz obnovljivih virov ali so zanje potrebne (navedeni znesek naložb, ki se bodo začele izvajati, pa bi moral vključevati DDV samo za subjekte, ki ga ne morejo povrniti). Drugi (naložbeni) stroški ne bi smeli biti vključeni v predlagane „stroške naložb v trajnostno energijo“, ki jih je treba upoštevati pri doseganju faktorja vzvoda 1:15 (1:10 v primeru izključnih naložb v stanovanjske stavbe). V primeru prenove stavbe bi lahko na primer stroški naložb v trajnostno energijo vključevali stroške menjave oken ali barvanja fasade po izolaciji. Vendar stroški za barvanje hodnikov ali zamenjavo kopalnih kadi ne bi bili upravičeni.

Kaj se v praksi plača na področju pomoči pri razvoju projektov?

Ni izčrpnega seznama upravičenih dejavnosti; vendar se bodo za pomembne štele le dejavnosti, ki so potrebne za začetek naložb v trajnostno energijo.

Na splošno „PDA plačuje za možgane in ne za opeko“. Dejanske naložbe v strojno opremo, temeljne raziskave ali tehnološki razvoj niso zajeti. Stroški nadzora del se lahko v nekaterih okoliščinah krijejo, če so v celoti utemeljeni s posebnim kontekstom predloga.

Glede na pretekle izkušnje lahko upravičeni stroški za projekte pomoči pri razvoju projektov vključujejo npr. prizadevanja osebja, sklepanje pogodb s podizvajalci za strokovno znanje (na primer v zvezi s pravnimi, finančnimi in tehničnimi zadevami), potne stroške in dnevnice ter druge stroške, kot so publikacije. V praksi bo PDA plačala tiste dejavnosti, ki so potrebne za pripravo in mobilizacijo naložbenega programa in njegovega financiranja, kot so študije izvedljivosti, mobilizacija zainteresiranih strani in skupnosti, priprava na razpisne postopke ali vzpostavitev posebne sheme financiranja/pristopa finančnega inženiringa, vključno z združevanjem naložbenih projektov za trajnostno energijo v dobičkonosne svežnje. Poleg tega so upravičeni stroški za pripravo akcijskega načrta za sporočanje izkušenj in rezultatov potencialnim replicatorjem po vsej EU.

Ali so naložbe v nove stavbe/nova sredstva upravičene?

Pomoč pri razvoju projektov na splošno podpira ukrepe (prenove) v zvezi z obstoječimi sredstvi; podpora za gradnjo novih stavb na primer načeloma ne spada na področje uporabe. Vendar so lahko zlasti v okviru večjega projekta (prenove) upravičene nekatere „nove naložbe“, na primer razširitev obstoječih omrežij za daljinsko ogrevanje/hlajenje (pod pogojem, da razširjena omrežja v celoti temeljijo na nizkotemperaturni energiji iz obnovljivih virov ali odpadni toploti) ali tudi proizvodnja

energije iz obnovljivih virov, vključena v obsežnejši program za naknadno opremljanje stavb. Poleg tega so upravičeni upravičeni ukrepi v industrijskem sektorju ter decentralizirana proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov in druga proizvodnja energije iz obnovljivih virov, ki neposredno nadomešča uporabo trdnih in/ali fosilnih goriv v ciljnih sektorjih končne uporabe, če jasno presegajo običajne pristope (v smislu organizacijskih in finančnih inovacij).

Ali obstajajo posebni ciljni sektorji za projekte pomoči pri razvoju projektov?

Da, predlogi bi morali biti usmerjeni v enega ali več od naslednjih sektorjev; glej podrobnosti v opisu teme:

- stavbe;
- lokalno energetske in drugo infrastrukturo;
- industrija; in
- obnovljivi viri energije

2.11 LIFE-2026-CET-POLITIKA

Ali morajo biti uprave držav članic ali drugi ustrezni javni organi vključeni v konzorcij predloga, da dokažejo svojo podporo?

Predlog bi moral s predlaganim konceptom in metodologijo jasno pokazati, da zagotavlja podporo ustreznim javnim organom pri izvajanju temeljne določbe prenovljene direktive o energetske učinkovitosti ali prednostnega področja prenovljene direktive o energetske učinkovitosti stavb. Vendar ni nujno, da so ti organi neposredni upravičenci projekta, ustreznost predlaganih ukrepov za podporo izvajanju pa se lahko dokaže na primer – če je ustrezno – s pismi podpore, ki se odražajo v ustreznih dejavnostih.

Ali so predlogi omejeni na obravnavanje temeljnih določb, kot so navedene v področju uporabe A za prenovljeno direktivo o energetske učinkovitosti, in področij ukrepanja iz področja uporabe B za prenovljeno direktivo o energetske učinkovitosti stavb?

Seznam temeljnih določb v besedilu razpisa ni ekskluziven, obravnavajo pa se lahko tudi druge določbe prenovljene direktive o energetske učinkovitosti. Vendar je treba obravnavati vsaj eno od temeljnih določb, navedenih v besedilu razpisa. Za področje B, na katerem so opredeljena prednostna področja, bi bilo treba obravnavati eno prednostno področje, v predlogu pa bi se lahko obravnavala tudi druga, dodatna področja.

Za koliko držav članic je treba dokazati podporo izvajanju temeljnih določb direktive o energetske učinkovitosti (področje A) ali prednostnih področij direktive o energetske učinkovitosti stavb (področje B)?

Glede na število držav članic, ki jih je treba obravnavati, ni opredeljena nobena minimalna zahteva. V predlogih bi morali biti predstavljeni konkretni rezultati, ki bodo doseženi z dejavnostmi, in prikazano, kako bodo ti rezultati prispevali k učinkom posameznih tem.

2.12 LIFE-2026-CET-PRIVAFIN

Ali je mogoče v predlog vključiti le eno državo?

Da. Predloge lahko predloži en sam prijavitelj ali prijavitelji iz ene same upravičene države, čeprav lahko predlogi vključujejo prijavitelje iz več kot ene države.

Isti pogoj za upravičenost se uporablja za teme LIFE-2026-CET-BUILDSKILLS, LIFE-2026-CET-OSS in LIFE-2026-CET-PDA.

Ali je treba shemo financiranja vzpostaviti v več državah?

Ne. Shema financiranja bi morala biti vzpostavljena v vsaj eni upravičeni državi v okviru programa LIFE, da se zagotovi razvoj trdnega in zanesljivega nabora naložb.

Upoštevati je treba, da se pričakuje, da bodo predlogi načrtovali ponovitev in/ali uvedbo predvidene sheme zunaj ciljnih regij za vzpostavitev, vključno z analizo pravnih in tržnih pogojev za ponovitev. Regije se nanašajo na podnacionalna ozemlja.

Ali je treba naložbe izvesti do konca projekta?

Ne. Zahteva se, da inovativne sheme financiranja delujejo do konca projekta in so pripravljene za financiranje naložb. Zato se lahko naložbe izvedejo po koncu ukrepa. Vendar je za zagotovitev, da je shema financiranja operativna in pripravljena za financiranje naložb ob koncu projekta, morda pomembno, da se nekatere naložbe obdelajo med projektom, na podlagi česar se sprejmejo odločitve o financiranju.

Kaj se pričakuje v zvezi z naborem projektov?

Pričakuje se, da bodo predlogi zagotovili razpoložljivost povpraševanja v obliki nabora projektov, ki bodo izpolnjevali zahteve sheme, zlasti na regionalni in nacionalni ravni. S tem se prepreči razvoj sheme financiranja, za katero ni zadostnega povpraševanja.

Domneva, da bo obstajalo zadostno povpraševanje, se morda ne bo štela za verodostojno brez podrobne analize možnega nabora projektov (lastniki projektov, vrste naložb, količinska opredelitev trga) in jasne strategije za sodelovanje pri tem naboru projektov.

Ugotavlja, da se ne pričakuje, da bodo predlogi sami razvili nabor projektov; opirajo se lahko na obstoječe plinovode, vključno s tistimi, ki so bili razviti v okviru programov in pobud na regionalni in nacionalni ravni.

Ali bi bilo treba ciljno usmerjene naložbe financirati le z zasebnimi sredstvi?

Ne. Inovacijske sheme financiranja, ki jih je treba razviti, bi se morale osredotočiti na pritegnitev dodatnih zasebnih virov financiranja. Vendar so lahko glede na sektor in državo na voljo programi javne podpore za financiranje istih vrst naložb, kot so tiste, na katere se nanaša predlog. Predlogi bi morali opredeliti te javne programe in prikazati, kako jih dopolnjujejo ali celo sodelujejo z njimi.

Ali je treba podrobno opisati inovativne sheme financiranja, ki so že obravnavane v predlogu?

Pozorno preberite elemente, navedene v opisu teme, ki bi jo morali predlogi upoštevati.

Na podlagi preteklih izkušenj s podobnimi razpisi, ki obravnavajo inovativne sheme financiranja, bi morali predlogi zlasti:

- Vključuje dovolj jasn, konkreten in zrel koncept v zvezi s finančnimi rešitvami, ki jih je treba razviti, ciljnim sektorji/vrstami naložb itd.;
- Dokazati, da dejansko ustrezajo dejanskim potrebam trga in da se lahko pričakuje, da bodo imeli ustrezen konkreten (tržni) učinek;
- Izkazujejo ekonomsko in finančno izvedljivost predvidenih rešitev na sledljiv način ter vsebujejo ustrezno (vsaj predhodno) analizo trga in ovir; in

Ustrezno obravnavati tržno sprejemljivost, na primer s pojasnitvijo, ali so ključni deležniki in zlasti akterji iz finančnega sektorja že vključeni ali s katero strategijo sodelovanja se to učinkovito doseže.

Ali se lahko predlagane inovativne sheme financiranja nanašajo izključno na naložbe v energijo iz obnovljivih virov?

Ne. Glede na ambiciozno podnebno in energetska politiko EU, vključno z namenskimi cilji za leti 2030 in 2050, bodo potrebne znatno okrepljene naložbe v trajnostno energijo. V zvezi s tem je treba

znatno povečati zlasti raven naložb v energijsko učinkovitost, ki imajo posebne profile. Zato lahko inovativne sheme financiranja za naložbe v trajnostno energijo zajemajo tudi manjše obnovljive vire energije, vendar morajo pokazati namensko in jasno osredotočenost na energijsko učinkovitost.

Ali je pri obravnavanju pričakovanih učinkov, povezanih s številom deležnikov na področju zasebnega financiranja, pomembno, kateri deležniki so vključeni?

Da. V predlogu bi bilo treba opredeliti ne le število doseženih deležnikov na področju zasebnega financiranja, temveč tudi opisati, katere vrste finančnih institucij (banke, upravitelji premoženja, lastniki premoženja itd.) so ciljne, in po potrebi podati oceno njihovega obsega naložb in/ali upravljanega kapitala.

Učinkov na kazalnike, navedene v opisu teme, ki niso pomembni za projekt, ni treba utemeljiti, vendar se pričakuje, da bodo predlogi zagotovili bolj specifične kazalnike učinka, povezane s kontekstom predloga. Predlagane učinke bi bilo treba količinsko opredeliti in podrobno utemeljiti, tako za čas trajanja projekta kot pozneje.

Kje lahko najdem primere prejšnjih ali tekočih projektov, ki obravnavajo to temo?

Na informativnem dnevu so bili predstavljeni številni uspešni projekti, financirani v okviru podobnih tem iz predhodnega programa Obzorje 2020 Energetska učinkovitost, predstavitve pa so na voljo na spletni strani LIFE, namenjeni temi [PRIVAFIN](#).

Predlogi, financirani v okviru predhodnih tem LIFE-2021-CET-Innofin, LIFE-2021-CET-MAINSTREAM, LIFE-2022-CET-Innofin, LIFE-2022-CET-MAINSTREAM, LIFE-2023-CET-PRIVAFIN, LIFE-2024-CET-PRIVAFIN in LIFE-2025-CET-PRIVAFIN, so po podpisu sporazumov o dodelitvi nepovratnih sredstev na voljo v oddelku „Projekti financiranja EU“ na portalu za financiranje [HYPERLINK "https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home"](https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home) [in razpise](#). Vendar prejšnje teme niso bile popolnoma enake kot letos. Predlogi bi morali poskušati najbolje odgovoriti na sedanji razpis za zbiranje predlogov, hkrati pa graditi na prejšnjih projektih.

Ali mora moj predlog prinesiti rezultate pri vseh navedenih kazalnikih učinka?

Ne. Tema vsebuje seznam kazalnikov učinka, ki se bodo uporabili za oceno merila učinka, vendar glede na vsebino vsakega posameznega predloga nekateri kazalniki morda niso relevantni.

Učinkov na kazalnike, navedene v opisu teme, ki niso pomembni za projekt, ni treba utemeljiti, vendar se pričakuje, da bodo predlogi zagotovili bolj specifične kazalnike učinka, povezane s kontekstom predloga. Predlagane učinke bi bilo treba količinsko opredeliti in podrobno utemeljiti, tako za čas trajanja projekta kot pozneje.

2.13 LIFE-2026-CET-RENEWHC NOVO

Ali morajo predlogi v okviru teme LIFE-2026-CET-RENEWHC nujno zajemati sončne toplotne in toplotne črpalke ter po možnosti tudi drugo tehnologijo (npr. fotovoltaično (PV) ali fotovoltaično toplotno (PVT))? Ali pa so upravičeni tudi predlogi samo za sončno toplotno energijo ali samo za sončno toplotno energijo/PVT? Ali so upravičeni tudi predlogi samo za toplotne črpalke (ali toplotne črpalke/PV)?

Cilj teme LIFE-2026-CET-RENEWHC je „podpirati vzpostavitev nacionalnih platform za sodelovanje, da bi okrepili obstoječe regulativne in finančne okvire na nacionalni in lokalni ravni ter tako olajšali obsežno uvajanje toplotnih črpalk in solarnih termalnih naprav na kraju samem v obstoječih

stavbah, tudi v kombinaciji s fotovoltaičnimi (PV) ali fotovoltaičnimi toplotnimi (PVT) sistemi“.

Glede na navedeno bodo upravičeni predlogi, ki vključujejo udeležence na trgu, dejavne izključno v tržnih segmentih sončne toplotne energije ali toplotnih črpalk. Po drugi strani je v besedilu o temi poudarjeno, da bi morale nacionalne sodelovalne platforme vključevati akterje na trgu in pristojne organe, od katerih so nekateri skupni obema tehnologijama. V zvezi s tem bodo ocenjevalci med drugim ocenili, kako predlogi upravičujejo izbiro tehnologije v posebnem okviru predloga ter v kolikšni meri izkazujejo interes in zavezanost širokega kroga akterjev, potrebnih za doseganje ciljev teme.